

detta jemnar fullkomligt förhållandet. Läger man nu härtill, att den Finska bondens korta arbetstid upptages af den föga gifvande höbergningen, som i större delen af de ifrågavarande länderna, der boskapen betar året om, helt och hållet bortfaller och, der den är nödvändig, har att bereda förråd blott för ett par tre månader af året, vidare landsväga-arbetet, skjutsningen, transporter, gårdandet, fisket m. m., så synes man i vår tanke med goda skäl kunna påstå, att han har mera öppen åker, än han förmår dugligt sköta. Men vårt påstående har icke ens gått så långt. Vi sade nemligen: »för liten arbetsstyrka, för liten gödseltillgång» o. s. v. Vi hade icke bordt säga: »jordbruket» än för extensivt, utan sädesodlingen erfordrar för mycket öppen jord i Finland. Vår mening i saken är den ofvan framställda, att om en del af åkern skulle användas till kultur af fleråriga fodervexter, återstoden kunde bättre gödas och bättre brukas, så att den mindre arealen skulle gifva lika mycket spanmål, som nu den magra och illa brukade större.

10

Till jemförelse anföra vi ännu, att i Frankrike beräknas af en acre 7 bushel hvete, 3 råg, 1 mais, 1 bohvete, tillsammans 12 bushels, i England 28 bushels hvete (1 bushel nära 1/4 tunna). Frankrike har 4 millioner, England 3 millioner kor, af hvilka i det förra landet 1/2 i det senare 3/4 gifva mjölk resp. 2 000 och 3 000 millioner Litres. I Frankrike slaktas årligen 4 millioner hornboskap å 100 kilogrammes kött pr stycke, i England 2 millioner å 250 kilogrammes och – »hvilket kött!» utropar vår artikelförfattare. I England slaktar man djuret, såsnart det upphör att vexa till, i Frankrike för tidigt eller för sent, kalfvar eller gamla dragoxar. Sådan är skilnaden i resultaterna för boskapsskötseln af de båda ländernas jordbruk.

20

Icke för bevisningens skuld utan såsom ett intressant item tillägga vi, att enligt Rau efter uppgift af Dupin (*Forces productives & de France*) jordbruket i Frankrike drifves med ungefär 6 millioner dragare. Detta låter mycket, och vi kunna blott anföra uppgiften. För hela Finland uppgifves i Rein's Statistik 240 000 hästar – kanske, om man härtill räknar 10 tusen dragoxar, in summa 250 000 dragare. I Frankrike skulle således dragarens antal vid jordbruket förhålla sig till den vid detsamma lefvande befolkningens som 1 till 3, i Finland som något öfver 1 till 6.

30

Denna polemik har vuxit nog lång, vi hoppas dock, icke utan allt gagn för sak. För rättvisans skuld böra vi erkänna, att Hr Östrings artikel innehåller många anföranden och anmärkningar bättre grundade, än de vi här afvisat, likväl, så vidt vi kunna finna, inga andra särskildt bevisande mot Hr Cargers förslag. Vi få alltså hänvisa den saken intresserade till sjelfva artikeln, försäkrande att intet skall glädja oss mera, än om vår replik kunde något bidraga till Tidskriftens för Landthushållare större spridning.

40

J. V. S.

55 TILLÄGG TILL YTTRANDENA I FÖREGÅENDE HÄFTE ANGÅENDE FINSKA FÖRHÅLLANDENS BEDÖMANDE I SVERIGE.

50

Litteraturblad n:o 4, april 1856

Vi föranledas till detta tillägg närmast af behovet att förklara, att, då vi senast yttrade oss i ämnet, den 1855 i Stockholm tryckta skrift var oss okänd, i hvilken äfven undertecknads tidigare uppträdande erfarit

ett strängt bedömande, hvilket således icke må anses hafva haft något inflytande på sagde yttranden.

Ifrågarande skrift är dessutom, hvad Finska folket angår, författad med en hofsamhet och en aktning för detta folks rätt, som i de Svenska pamfletterna rörande Finland varit föga vanlig. Endast att Författaren i likhet med sina mindre hofsama landsmän ser saker och förhållanden härstädes genom ett nog förfalskande synglas, och att han i särskilda fall begår uppenbara misstag angående faktiska förhållanden.

10 Vi lemna helt och hållet å sida Förf:s försök att bevisa, att den Svenska befolkningen i Finland är lika gammal, ja äldre än den Finska. De hypoteser, man i denna syftning uppställt, ega intet bestånd mot det enkla faktum, att historien om Erik d. Heliges och Birger Jarls landstigningar derom iakttager tystnad. Ty det är klart, att dessa tidigare Svenska kolonisters omvändelse, om de då ännu varit hedningar, icke skulle hafva blifvit med tystnad förbigången, och att skälet att omtala dem varit än större, i fall de redan före återopade tid bildat en kristen församling i närmaste grannskap med de mot kristendomen fiendtliga Tavasterna. Smått rolig blir Förf., då han ur den omständighet, att de bekanta Sursillska systrarna blefvo gifva med Finnar och deras afkomlingar åter med andra Finnar, vill bevisa, att hvar och en i Finland, som på något sätt hänger tillsammans med denna Sursillshistoria, är en Svensk man eller qvinna. Man påminnes här osökt om den Svenska adelsman, hvilken Gustaf III ville gifva ett torp vid Ryska gränsen, förklarande, att han så vore säker att få se den i processer erfarna och processjuka mannen inom kort tillvinna Sverige hela det stora grannriket.

30 Långt framom dessa lösa eröfringsförsök står Författarens bevisning, att ingen gren af den Finska stammen förmått på egen hand bilda ett fast samhälle, och att derföre Svenska eröfringen varit ett vilkor äfven för Finska folkets sammanslutande till något helt. Men Förf. har endast härvid glömt, att förhållandet varit detsamma med alla stammar och folk, dem historien känner. Grekerna mottogo sina civiliserade kolonier från Egypten och Fenicien, och af dem stiftades de historiskt kända Grekiska småstaterna. Grekerna civiliserade i sin tur Italien, Romarena det öfriga vestra Europa, som ännu derefter mottagit inflyttningar med folkvandringarne. Carl den stores eröfringar formade statslifvet i Tyskland, och ännu senare gaf Normannernas eröfring af England, de Tyska kejsarens af de Wendiska och Slaviska länderna kring Östersjön dessa länders invånare sin samhällsform. Skandinavien senaste kolonisering ligger i tiden längre tillbaka, än något annat lands i Europa; men historien tiger också om de Skandinaviska länderna före Asarnes invandring. Kanske kunde man ur invandrarernas nära släktskap med den tidigare bosatta stammen förklara, huru Sveriges lagar och institutioner från urminnes tid burit en mera fri och egendomlig stämpel, än de flesta andra folks. Dock synes ännu Kalmare Unionen och en uppblandning af det i Sverige styrande ståndet med Tyska och Danska elementer varit behöflig, för att gifva Svenskarnes statslif en fastare form.

50 Huru skulle Finska folket undgått denna allmänna lag. Att på grund häraf vilja bevisa Finska stammens oförmåga till sjelfbildning, röjer bristande kunskap i historien. Icke heller brukar eröfringen grunda något tacksamhetsförhållande mellan den kufvade stammen och den underkufvade. Engelsmännen skulle säkert anse det för den löjligaste pretension i verlden, om Fransmännen af dem fordrade tacksamhet

derföre, att Norrmannerna eröfrade England och kufvade den Sachsiska stammen i landet, ehuru hvarje Engelsman lär erkänna, att denna eröfring lagt grunden till Englands närvarande kultur och statsskick. Man erkänner, att sådan i folkens barndom och ungdom varit tingens ordning, och man är resignerad – detta är allt. Ingen människa inbillar sig, att eröfringar skett af ädelmod. Orsaken är å eröfrarens sida till en början enkel uppehållsedrift, herrsklystnad och roflystnad; den antager senare det mera hyfsade namnet af statsskäl.

Lyckligast är det utan tvifvel för det ännu ociviliserade folket, om kolonisationen sker mera fredligt. För vår del hafva vi vid betraktande af historiens vittnesbörd i detta hänseende kommit till den öfvertygelse, att det för ett folk är en stor olycka, om en fremmande religion med eld och svärd påtvingas detsamma af en öfvermäktig fremmande stam. Ett sådant folks andliga krafter äro derigenom åtminstone för lång tid brutna. Exempel äro stammarna söder om Östersjön ända från Sachsenerna och öster om samma haf, det Finska folket inberäknadt. Exempel äro också alla de folk, som från svärdspetsen mottogo Muhameds lära. Att icke tala om de olyckliga folken i central- och södra-Amerika, i hvilkas omvändande Spanionerna sökte en aflat för sin rofgrighet. Ett folks religiösa öfvertygelse är dess frihets- och dess människovärdes sista fristad; och när våldet bryter in i den, är slafveriet fullfärdigt. En olycka för Finnarne kan man derföre med skäl kalla det, att deras civiliserare voro de gamla vikingarnes afkomma, bland hvilken ingen Ansgarius för Finland kunde uppstå. En annan olycka var, Finska stammen varit och är så fremmande i Europa, att äfven Finlands civiliserare till språk, nationallynne, tänkesätt och seder stodo och måste stå så långt ifrån Finska folket. Någon sammansmältning, såsom mellan Normannerna och Sachsarene i England, kunde derföre icke här försiggå, utan tvenne skilda nationer, herrarnes och böndernas, uppstodo i landet; och vi Finnar känna ännu i dag den sura eftersmaken af denna den Svenska eröfringens frukt. För en olycka kan det också anses, att eröfringen och den Svenska kolonisationen i Finland förblef under moderlandets beroende, hvarigenom sammansmältningen utan tvifvel ytterligare förhindrades. Men allt detta är *fait accompli*. Det vore barnsligt att beklaga det, ja att ens tro, att en annan historiens gång varit möjlig. Finnarne sjelfva hafva säkert i denna dess gång en lika stor andel som Svenskarne. Det tillhör allt tingens ordning; och den förnuftige underkastar sig den äfven i sina fantasier, såsom han måste böja sig derför i verkligheten.

Det måste deremot erkännas, att det vid allt detta nödvändiga onda eller mindre goda var en lycka, att eröfraren egde en civilisation och ett statsskick grundadt på allmän medborgerlig frihet. Lifegenskap vid torfvan hade aldrig i Sverige funnits. Kristendomen hade äfven redan frigjort de fåtaliga lösa trälarne. Det kunde icke gerna blifva fråga om någondera i der eröfrade Finland, der den besegrade fienden gjordes till en kristendomsbroder. Finland blef sålunda småningom delaktigt af samma samhällsinrättningar som Sverige, hvilka till sin grund alltid egt och ännu ega ett afgjordt företräde framför de flesta Europas länders. Något ädelmod från det herrskande folkets sida kan man häruti icke upptäcka. Denna lycka låg likasom de nyss uppräknade olyckorna i tingens naturliga ordning.

Författaren till den nämnda skriften behöfver sannerligen icke rada upp de omätliga fördelar, Finland haft af det Svenska herraväldet. Hvad af dem är verkligt, erkännes här i landet lätt och beredvilligt. Men om den oändliga tacksamhet, Finnarne för allt detta borde hysa,

kan hvarjehanda sägas. Nationerna göra gemenligen ingenting för intet. Och äfven den, som aldrig skulle läsit en rad af Sveriges och Finlands historia, kan med all säkerhet sluta, att det förra landet haft sin bestämnda fördel af allt, hvad det så ädelmodigt skänkt är det senare. Då af Sveriges eröfringar endast Finland återstod, utgjorde det äfven till folkmängden en tredjedel af Sveriges rike. Det var helt materielt »Sveriges sköld», ty det utgjorde slagfältet, som af fiendens och Sveriges egna härar utsögs och nedtrampades, medan man på andra sidan hafvet i all ro fick vänta på tidender om, hvad här skedde. Och under föreningens senaste sekel fick Finland icke två gånger, som Förf. säger, hjälpa sig sjelf – och Sverige – utan ännu en tredje gång, icke blott under enväldet, på hvilket Förf. skyller, utan denna gång under den blomstrande frihetstiden, då för den kära fredens skuld åter ett stycke af Finland bortslumpades. Och äfven 1809 slöts freden icke under enväldet, utan efter revolutionen, då Svenskarna egde det bästa tillfälle i verlden att gå »man ur huset», hvartill Förf. försäkrar att det voro beredda. Huru med denna stridsfärdighet må hafva förhållit sig, lärer Förf. känna bättre än historien derom vittnar. I expeditionen till Ratan och fredsunderhandlingarne framträder den icke serdeles tydligt. Och såsom ett prof derpå må anföras, hvad vi hört af en den tidens Upsala student, att då den studerande ungdomen uppmanades att taga krigstjenst i officersgrad, Kapten Lindeberg, den sedermera mycket kända hederliga farbror Mårten, var den enda af hela Upsala studentkorps, som visade sig beredvillig dertill och verkligen tågade ut.

Vi anförä detta endast för Förf:s räkning. Något nedsättande för Svenska folket innebär det icke. Nationerna hafva sina vexlande öden, sin ebb och flod, och det vore fåfängt att söka hålla det hemligt, att 18:e seklet för Sverige och Svenska nationalandan var en förfallets tid, i hvilken endast Gustaf III:s uppträdande gör ett afbrott, men äfven detta mera skenets än verklighetens.

Men till fortsättningen. Finland var Sveriges kornmagasin och Stockholms viktualiebod. Det hade ringa industri, alls inga fabriker, och var afnämaren för Sveriges manufakturvaror, hvilka genom tullen på de utländska här voro utan medtäflare. Handeln på utrikes orter var Finlands städer länge förbuden. De måste föra sin export till Stockholm, hvarifrån den bragtes till utlandet, och de fingo derifrån de fremmande alster, kolonialvaror, viner m. m., som i Finland förbrukades. Hela Finland var före reduktionen en enda förlåning till de Svenska grefvarne och baronerna. Och efter denna tid voro icke blott landshöfdinge- och presidentsplatserna samt biskopsstolarna utan äfven hela mängden mindre betydande embeten och tjänster en god tillflykt för den afsigkomna Svenska adeln och för dem, som med densamma lyckades täfla i konungagunst. Detta var allt ganska reela fördelar, och den sistnämnda säkert icke den minst värderade. Nästan kunde ett sämre land, än Finland, och ett odugligare folk, än Finnarne i Förf:s tanke äro, för detta pris köpa sig beskyddare och välgörare.

Att de materiela fördelarne af föreningen icke voro på båda sidor lika, ligger äfven det i sakens natur. Det underlägsna lydande folket eger icke ens, om det vore detsamma tillåtet, förmåga att af dessa fördelar taga sin andel. I andligt hänseende deremot måste af samma orsaker Finnarne vara de ensidigt mottagande. Men äfven häri gäller det anförda: »Ingenting för intet». För Sverige kunde det icke vara likgiltigt, om Svensk kultur i vetande, lagar och sed blef gällande i Finland eller icke, om Svenskarne vid Finlands vestra eller östra gräns skulle mötas af ett fremmande folk.

Den gemensama bildningen, den fredliga ömsesidiga beröringen i handel och vandel, seklers gemensama öden måste naturligtvis fostra känslor af broderlighet mellan de båda ländernas befolkning, och dessa känslor måste lika naturligt i Finland vara rådande förnämligast hos den Svenska och halffinska befolkningen. För de egentliga Finnarne har Svensk och herre alltid varit liktydigt; och man vet, att en sådan liktydighet icke just föranleder någon förtjusningfeber. Vår Författare anser det nu likasom hans många föregångare med ett slags häpnad, att bland de Svenska talande i Finland någon kan vara osvensk nog att tänka och verka för en specifikt Finsk nationalitet, nationallitteratur och bildning. Han åberopar såsom något högst berömligt för Svenskarne och Svenska styrelsen, att den Svenska adelsmannen Pehr Brahe så synnerligen vårdade sig om Finlands bildning och välstånd, att reformationens ifriga befordrare i Finland Peder Särkilaks tillhörde en Svensk adlig ätt, och att Agricola, Bibelns översättare till Finskan, äfvenså var en afkomling af de Svenska kolonisterna i Finland. Men då det gäller den närvarande tiden och dess sträfvanden, finner han det vara lika oförklarligt som fördömligt, att någon som talar och skrifer Svenska språket, talar och skrifer detsamma såsom Finne, såsom ifrare för den Finska nationaliteten. Han synes fordra, att ehuru Svenska språkets öfvervälde utestänger Finnarne från all högre bildning, desse likväl borde inför de bildade i landet uppträda såsom sina egna sakförare. Han, och med honom ingen Svensk kan begripa, att någon bildad person i Finland kunde känna sympatier för Finska folket, känna sig sjelf tillhöra detsamma, känna någon blygsel öfver, att genom fosterland, börd och bestämmelse tillhöra detta folk men i sitt görande och låtande icke bevisa ett sådant nationalmedvetande. Det är i sanning ett märkvärdigt kapitel i Författarens skrift, det som framlägger orsakerna, hvarför man här i Finland börjat med det fåfängliga talet om en nationel bildning. Förf. känner nemligen alla möjliga anledningar dertill, men fosterlandskärleken är honom en helt och hållet obekant sak. Han nämner icke ens ordet. I hans tanke kan hos de bildade i Finland ingen fosterlandskärlek finnas till; kärleken till Sverige och det Svenska öfverväldet är den enda uppflytande känsla, man af dem kan begära.

Författaren talar visserligen lugnt och hofsamt. Men anförda hofsamma antagande, att fosterlandskärlek icke hos de bildade i Finland kan komma i fråga, är väl en den gröfsta skymf, som kan i ord eller genom vältalig tystnad tillfogas ett folk den må då hos Förf. vara beräknad eller endast en följd af blind fördom och nationalfåfänga.

Vi böra icke förtiga det. Förf. motiverar sin tysta förutsättning genom följande klimax. De, som i Finland arbetat för Finska språket och Finnarnes upplysande i skrift, hafva gjort ett godt verk. Men de, som på Svenska, i Svensk skrift, tala om Finsk nationalitet, de äro icke Finlands och Finnarnes vänner, utan endast Sveriges och Svenskarnes fiender – ja hvad värre är, de äro icke ens sjelfva Finnar, de äro Svenskar, således verkliga fäderneslandsförrädare.

Man måste medgifva det, denna ädla oförsynthet i antaganden och påståenden är så djerf och tillika så oändligen naiv, att den närmar sig det sublima.

Förf:s egna anföranden, att Agricola, Särkilaks och andra i Finland födda Svenskar arbetat för Finnarnes bildning och Finska språket, borde lära honom att fördraga fortsättningen af detta arbete, äfven om man icke mera såsom dess högsta mål uppställer en Finsk Bibel, kateches och psalmbok. Skulle icke hvad han hört om Sursillshistorien

understöda den i Sverige gamla okunnighet, som anser Finnarne för blott en variation af Svenskar, borde han gissa sig till, att Svenskans öfvervalde dock icke så totalt kunnat utestänga Finnarne från all bildning, att icke en och annan Finsk bondeson kommit sig upp till prest eller handtverkare och handlande; och med kändedom om verkliga förhållandet skulle han funnit, att flertalet af Finlands Svenska talande herremannaklass tillhör dessa bondsöners afkomma. Skulle Förf. icke anse all fosterlandskärlek i Finland för omöjlig, borde han finna det antagligt, att den kan uppstå äfven hos de af Svenskar i Finland födda, isynnerhet som hvarje lands erfarenhet visar, att inflyttade fremlingar i andra och tredje generationen vanligen äro fullkomligt nationaliserade. Och att fosterlandskärleken icke hos de af Finnar födda nödvändigtvis måste utrotas derigenom, att de varit tvungna lära sig Svenska, torde äfven Förf. medgifva. Vanligt menskligt vetande och mensklig känsla borde också säga honom, att någon högre bevekelsegrund måste leda menniskor till ett arbete, som för de arbetande icke medför några yttre fördelar, icke ens dagligt bröd. Att Förf. icke härom eger någon föreställning, bevisar, att han i sjelfva verket djupare föraktar Finnarne och Finsk nationalanda, än någon af hans i orden råare föregångare.

Den af honom uppgjorda skilnaden mellan arbetarena för Finska språket och »fennomanerna» länder honom till ingen ursäkt. För hvar och en, som något tänker i dylika frågor, än mera för dem, som känna Finska förhållanden, är det en enkel sak, att Finska språkets studium, drifvet utan hänsyn till Finsk nationalitet, vore blott en vetenskaplig öfning af något gagn för filologin i allmänhet. Men det utgör det goda och praktiska af dessa språkstudier, att de väcka fosterlandskärleken, och att den, som börjar med undersökningar i språkets grammatik, ser sig sjelf och sina efterföljare ovilkorligt ledas till någon tanke på grammatikens användande i tal och skrift. En Svensk kan föga veta derom, men i Finland förstår man det väl, hvad undersökningarne om och yrkandena på Finska språkets rättigheter verkat äfven för detta språks kultur. Det kan härvid icke hjälpas, att ju icke Svenska språket i Finland måste »maka åt sig»; ty det har ingen rätt att i all evighet utgöra undervisningsspråk och lagskipningsspråk för Finnarne. Ingen har någonsin, så vidt vi känna, yrkat på en sådan öfvergång med ett slag, ehuru Förf. sådant påstår särskildt om tidningen Saima. Dess pretensioner i tiden sträckte sig icke längre än till undervisningsspråket i Lägre Elementarskolorna, på de orter, der Finska allmänt talas, och vi anse det icke orätt att till en början nedsätta äfven denna pretension, så att ännu något läroämne, efter meddelad undervisning i Svensk grammatik, kunde läras på Svenska. Man tycker, att det icke borde stöta ens de svenska Svenskarne, att Finnarne för sig begära samma rättigheter, som Svenskarne i Finland i sekler egt. Det är sannt, der gifves en yttersta punkt i de Finska pretensionerna, som måste bringa Svenskarne i Finland i samma ställning, hvari Finnarne för närvarande befinna sig. Undervisning och lagskipning kunna lokalt handhafvas i tvenne språk för de skilda befolkningarne. Men Universitetsundervisningen, den högre administrationen och lagskipningen i högsta instans kunna icke gerna tala två språk. Nationallitteraturen måste äfven träffa sitt val – det är, blifva en Finsk litteratur eller såsom hittills icke alls finnas till. Dessa och dylika fordringar, att 1 1/2 million Finnar i Finland småningom måtte komma att åtnjuta de rättigheter, som de derstädes koloniserade Svenskar i sekler monopoliserat, kunna endast af förbindelsen anses för yttringar af något hat till Svenskheten och

Svensk kultur. En sådan förbindelse må dock vara förlåtlig. Men att påstå, att de, som uppställa dessa fordringar och yttra förhoppning om deras uppfyllande i en framtid, göra det icke af fosterlandskärlek, utan af tom ostentation, såsom Författaren det i sjelfva verket påstår – detta är något mera, än blott okunnighet. Vore det också icke ett ingående på motivernas område, hvartill Författaren ingen rätt eger, så bevisar det i hvarje fall ett förakt, som ingen ursäkt eger.

Författaren ingår lika litet, som någon af hans om Finland och Finska förhållanden skrivande landsmän, på frågan om språkets förhållande till nationaliteten, till ett folks hela historiska tillvaro. Han yttrar blott sitt tycke, att det mycket väl går an, att en till språk, själ och hjerta Svensk befolkning förblir den herrskande och styrande i Finland, medgifvande dock, att det tillochmed är vackert och berömligt, om denna rådande kast af sin rikedom utdelar hvarjehanda bildnings-elementer äfven åt den stora massan, de Finska Parias. Han hänvisar på Belgien, der Franskan är det herrskande språket, medan världen knappt hör talas om folkspråket, Flamländskan och Wallonskan. Likasom sina medbröder låter han oss lära, huru Svenskan utgör ett vida kraftigare värn för Finlands närvarande och framtida kultur än Finskan. Men han aktar sig för att uppställa den enkla frågan: är en egen nationalitet utan eget språk möjlig? Han skulle då hafva att besvara ännu en fråga: kan nationel bildning finnas, der ett språk är bildningens, ett annat den just i följd häraf okunniga massans? Skulle han väl då, utan at afsäga sig hvarje anspråk på enkelt menskligt förstånd, kunna härtill gifva annat svar, än: nationalitet är utan nationel bildning ett tomt ord, och nationel bildning finnes icke, der nationens språk icke är bildningens. Kanske skulle en tanke på dessa frågor och deras besvarande lära honom, hvad som bevarar ett folk, och hvad som upplöser detsamma. Han är säkert god Svensk nog, att hata hvarje Germanism i Svenska språket. Skulle det då vara honom omöjligt att fatta, att Finska folket, som i högre mening ännu icke eger ett språk, har någon rätt att sjelft arbeta sig till ett sådant, och att detta dess eget språk, om äfven fullt af Sveticism, skall utgöra ett säkrare värn för dess tillvaro, än hvarje annat språk i världen. Men Författaren vill för Finland ingen Finsk nationalitet, honom är Finska folkets bestånd likgiltigt. Han och öfriga Svenskar med honom känna endast en »Svensk provins», som heter Finland, icke ett Finskt folk, än mindre Finska nationen och någon Finsk nationalitet. Man må gerna medgifva, att detta är *hans* patriotism. Men det är sannerligen svårt att inse, att denna patriotism icke skulle hafva fält nog inom eget land, och att den rättast bevisas genom att frånsäga oss Finnar rättigheten, ja äfven möjligheten att älska vårt ringa fosterland.

I Svenska Tidningen läsas några ord af en anonym insändare, rigtade mot den uppsats i vårt blads senaste nummer, som vi i rubriken till närvarande artikel citerat. Sagde insändare uppträder såsom en högmödig beifrare af, hvad han kallar vårt öfvermod. I sak har han intet att anföra. Han lemnar äfven *sin* allmänhet okunnig om de ord och yttranden, i hvilka detta vårt öfvermod skulle bevisat sig.

Man har dessa år sett den ena Svenska tidningsartikeln och brochyren efter den andra hålla tal om, hvad som skall göras med Finland – sedan Herrarne N. B. skulle tagit eller fått Finland, genom att »gå och larfva mellan Kronstadt och Sveaborg»¹. Det löjliga i denna försäljning

¹ En Svensk Tidnings ord.

af huden, förrän björnen är fångad, må stå för sig. Men det öfvermodiga i bestämmandet af Finska folkets framtid, utan ens en tanke på, att detta folk möjligen kunde önska att i saken höras torde väl längesedan förtjenat sin allvarliga tillrättavisning. Det finnes dock i Svenska publicistiska litteraturen äldre skulder, som längesedan skulle fordrat sin likvid. Ända från Hr Silfverstolpe's tider hafva nemligen få Svenskar i skrift yttrat ett ord om Finland, utan att med ett kränkande förakt omnämna dårskapen af den rörelse, som under senaste decennier utgjort det utmärkande i vårt lands andliga lif, den väckta tanken 10 nemligen på en Finsk nationel bildning och en Finsk nationallitteratur. Det är lätt, att förlåta okunnigheten dess misstag, ja äfven den påflugenhets, som i sjelfva denna okunnighet har sin rot. Men den bör dock icke begära, att få ohejdad fara fram i lättsinnig lek med, hvad som bör vara hvarje folk dyrbarast, och en påminnelse om någon aktning för andras känslor och sträfvanden från dem, den dagligen förorättar, synes verkligen hafva sin goda anledning, der oförrätten gäller ett helt folk.

Insändaren i Sv. Tidningen må vara öfvertygad, att den förtrytelse, 20 åt hvilken vi lånat ord, delas af hvarje bildad man i Finland. Må han, om han tillåter en så djerf jemförelse, föreställa sig, hvad han och öfriga Svenskar skulle tänka och säga, om man här i Finland ville föra ett liknande språk rörande Sverige och Svenska förhållanden. Vi kunna i sanning icke anse hans utjutelser för annat, än en ingrediens i detta »larfvande mellan Kronstadt och Sveaborg.» Och må han tillåta oss försäkra, att man här i Finland, der man så i krig som fred burit och bär, hvad bäras bör, med en viss medlidsamhet betraktar det modiga uppträdandet der borta, der så litet derpå vedervågas – isynnerhet af dem, som försigtigt gömma sitt namn.

J. V. S.

30

56 VICTOR HUGO, »CONTEMPLATIONS».

Litteraturblad n:o 4, april 1856

Under titeln *Contemplations* har den berömda skalden nyligen utgifvit två band poemer, hvilkas framträdande utgör den stora skönlitterära händelsen för dagen. Vi lemna ur ett utländskt blad såsom profstycke skaldens verser vid hans dotters död.

40 I företalet dateradt Guernsey Mars 1856 låter Författaren läsaren veta, att de i samlingen förekommande poemerna tillhöra en tid af hela 25 år, och att de måla hans och hvarje människas lif från ungdomens fröjder och förhoppningar till ålderdomens sorger, »den verkliga enda sorgen», säger han, »den öfver förlusten af oss kära varelser». Han slutar: »Vi hafva sagt det, det är en själ, som i dessa två volymer talar om sig sjelf; *Ett ffordom – Ett närvarande*. En afgrund åtskiljer dem, grafvens.»

50

57 FINLANDS INRE KOMMUNIKATIONER.

Litteraturblad n:o 5, maj 1856

En publicist borde aldrig behöfva försäkra, att hvad han yttrar icke kan göra anspråk på att gälla såsom regel för det ifrågavarande